

Povračilo nadomestila plače zaradi odrejene karantene ali višje sile, odsotnost z dela zaradi bolezni, davčna o obravnava testiranj in podaljšanje ukrepa subvencioniranja SDČ po ZZUOOP

www.eu-skladi.si

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI STRUKTURNI IN
INVESTICIJSKI SKLADI
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Projekt DialogPlus - Usposobljeni socialni partnerji v obrti in podjetništvu za učinkovit socialni dialog

Projekt DialogPlus je sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike 2014-2020, 11.2 prednostne naložbe »Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev, vključno s sektorskimi in teritorialnimi dogovori za spodbujanje reform na državni, regionalni in lokalni ravni«, 11.2.2 specifičnega cilja »Krepitev usposobljenosti socialnih partnerjev v procesih socialnega dialoga, zlasti na področju politik trga dela in vseživljenjskega učenja«.

VSEBINA PREDSTAVITVE

1. **Ukrep povračila nadomestila plače zaradi karantene ali višje sile zaradi varstva otrok**
 - Vsebina ukrepa
 - Upravičeni delavci pri višji sili
 - Upravičeni delodajalec
 - Časovna omejitev
 - Višina nadomestila
 - Višina povračila in izplačevanje
 - Delavci s pravicami iz socialnih zavarovanj
 - Obveznosti delavcev in postopanje v primeru rizičnih stikov
 - Obveznosti delodajalca in vračanje prejetih sredstev
 - Postopek in način uveljavljanja subvencije
 - Kazenske določbe
2. **Odsotnost z dela zaradi bolezni**
3. **Davčna obravnava testiranj**
4. **Podaljšanje ukrepa delnega subvencioniranja skrajšanja polnega delovnega časa**

1. VSEBINA UKREPA POVRAČILA NADOMESTILA PLAČE ZARADI ODREJENE KARANTENE OZ. VIŠJE SILE

- pravna podlaga: Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP, Uradni list RS št. 152/2020 z dne 23.10.2020)
- Protokol MZ z dne 23.10.2020 za obvladovanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 na delovnih mestih v času razglašene epidemije
- ureja se **povračilo izplačanih nadomestil plač delavcem, ki zaradi odrejene karantene ne morejo opravljati dela, če zanje delodajalec ne more organizirati dela na domu**
- ureja se tudi **povračilo nadomestila plač delavcem, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile, ki je posledica varstva otrok** zaradi odrejene karantene ali druge zunanje objektivne okoliščine nezmožnosti obiskovanja vrtca, šole ali socialnovarstvene storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji, ki ni v institucionalnem varstvu

1. UPRAVIČENI DELAVCI PRI VIŠJI SILI

Pravica se prizna:

- enemu od staršev ali
- osebi, ki neguje in varuje otroka na podlagi veljavnega izvršilnega naslova ali
- skrbniku, ki svojega varovanca dejansko neguje in varuje

V okvir obveznosti varstva zaradi višje sile se šteje:

- otroke do vključno 5. razreda osnovne šole,
- otroke prilagojenih in posebnih programih v osnovnih šolah s prilagojenim programom in v zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami
- otroke, ki imajo v odločbi o usmeritvi določeno pomoč spremljevalca

1. UPRAVIČENI DELODAJALEC

KARANTENA:

Pravico do ukrepa lahko uveljavlja delodajalec, če IZJAVI, da ne more organizirati dela na domu za delavce, ki jim je bila odrejena karantena.

VIŠJA SILA:

Pravico do ukrepa lahko uveljavlja delodajalec za delavca, ki ne more opravljati dela zaradi višje sile, ki je posledica obveznosti varstva otroka.

1. ČASOVNA OMEJITEV

KARANTENA:

- nadomestilo se prejema za obdobje, za katero je bila odrejena karantena (v skladu z odločbo o karanteni oz. drugim ustreznim dokumentom) – **od 1.10.2020**
- na podlagi vloge po PKP4 (ZIUPDV) je delodajalec upravičen do povračil izplačanih nadomestil plače tudi za obdobje od 1.10.2020 dalje, če obdobje karantene delavca traja po tem datumu

VIŠJA SILA:

- nadomestilo se prejema za obdobje, za katero je bila otroku odrejena karantena oz. dokler so podane okoliščine višje sile, ki opravičujejo odsotnost delavca – **od 1.9.2020**

vendar za oba ukrepa najdlje do 31.12.2020. Vlada pa lahko ukrepa s sklepom **podaljša največ za obdobje 6 mesecev**.

1. VIŠINA NADOMESTILA ZA KARANTENO

Višina nadomestila je **odvisna od razloga za karanteno**, ki mora biti razviden iz odločbe o karanteni, in sicer:

- če se delavec odpravi v državo, ki je na **zelenem ali oranžnem seznamu** in mu je ob prehodu meje v RS odrejena karantena, delodajalec pa ne more organizirati dela na domu: pravica do nadomestila za primer nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga (80 % osnove za nadomestilo, določene v skladu s 7. odstavkom 137. člena Zakona o delovnih razmerjih)
- če je bila delavcu odrejena karantena zaradi **stika z okuženo osebo**, delodajalec pa mu ne more organizirati dela na domu, pri čemer do stika ni prišlo med opravljanjem dela za delodajalca: pravica do nadomestila za primer nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga (80 % osnove za nadomestilo, določene v skladu s 7. odstavkom 137. člena Zakona o delovnih razmerjih)

1. VIŠINA NADOMESTILA ZA KARANTENO

- če je bila delavcu odrejena karantena zaradi stika z okuženo osebo v okviru opravljanja dela za delodajalca, delodajalec pa mu ne more organizirati dela na domu: pravica do nadomestila plače kot če bi delal (100 % osnove za nadomestilo)
- javni uslužbenec, ki mu je bila odrejena karantena zaradi izvajanja nalog delodajalca v tujini ali mu je bila odrejena karantena zaradi napotitve ali premestitve javnega uslužbenca v tujino, delodajalec pa mu ne more organizirati dela na domu: pravica do nadomestila plače kot če bi delal (100 % osnove za nadomestilo)

1. VIŠINA NADOMESTILA ZA KARANTENO

Delavec, ki mu je bila odrejena karantena zaradi odhoda v državo, ki je na **rdečem seznamu**, ni upravičen do nadomestila plače v času odrejene karantene.

IZJEME, ko delavcu pripada nadomestilo plače - v primeru odhoda zaradi naslednjih osebnih okoliščin:

- smrti zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali smrti otroka, posvojenca ali otroka zakonca ali zunajzakonskega partnerja
- smrti staršev (oče, mati, zakonec ali zunajzakonski partner starša, posvojitelj)
- rojstvo otroka
- vabilo na sodišče

1. VIŠINA NADOMESTILA ZA KARANTENO

V primeru naštetih osebnih okoliščin, ko delavec odide v državo na rdečem seznamu mu pripada:

- pravica do nadomestila plače za primer višje sile (50 % plačila, do katerega bi bil sicer upravičen, vendar ne manj kot 70 % minimalne plače).

Delavec mora delodajalcu najpozneje 1 dan pred odhodom predložiti pisno izjavo, iz katere izhaja, da odhaja v državo na rdečem seznamu zaradi predhodno naštetih osebnih okoliščin.

1. VIŠINA NADOMESTILA ZA VIŠJO SILO

Delavec ima v času, ko ne more opravljati dela zaradi višje sile kot obveznosti varstva otroka:

- pravico do nadomestila plače za primer nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga (v višini **80 %** osnove za nadomestilo, v skladu s 137. in 138. členom Zakona o delovnih razmerjih)

1. VIŠINA POVRAČILA IN IZPLAČEVANJE

- izplačana nadomestila se povrnejo **v celoti** (bruto I)
- zavod ne povrne obračunanih nadomestil plače, če jih delodajalec ni izplačal delavcem, ki so bili do njih upravičeni
- izplačila so **mesečna, na zadnji dan meseca**, ki sledi mesecu izplačila nadomestila plače
- delodajalcu pripada nadomestilo za dejansko mesečno oz. tedensko obveznost, za praznične in druge dela proste dni, določene z zakonom

1. DELAVCI S PRAVICAMI IZ SOCIALNIH ZAVAROVANJ

- če je delavec, ob odrejeni karanteni ali med njenim trajanjem, **upravičen do odsotnosti z dela** (na podlagi posebnih predpisov ali druge upravičene odsotnosti), **se nadomestilo plače v tem času ne izplačuje**
- če je delavec, ob odrejeni karanteni ali med njenim trajanjem, upravičen do dela s krajšim delovnim časom in prejema **delno nadomestilo** (na podlagi prepisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu), se nadomestilo plače v tem času **izplačuje v sorazmernem delu**, delavec pa zadrži pravico do prejemkov oz. plačila prispevkov iz socialnih zavarovanj po teh predpisih, kot da bi delal

1. OBVEZNOSTI DELAVCEV

- če odhaja v državo na rdečem seznamu zaradi zgoraj naštetih osebnih okoliščin, mora 1 dan pred odhodom delodajalcu predložiti pisno izjavo
- v 24 urah od odreditve karantene mora obvestiti delodajalca, da mu je bila odrejena karantena in o razlogih, iz katerih mu je bila odrejena karantena
- v 3 delovnih dneh od prejema odločbe o odreditvi karantene, mora le to posredovati delodajalcu
- v 3 delovnih dneh od nastanka višje sile mora obvestiti delodajalca o vseh okoliščinah, ki vplivajo na nastanek višje sile

1. POSTOPANJE V PRIMERU RIZIČNIH STIKOV

Protokol MZ z dne 23.10.2020 za obvladovanje širjenja okužbe na DM:

- zaposleni o tem, da so okuženi, takoj obvestijo delodajalca
- delodajalec opravi poizvedbo o **visoko rizičnih stikih** (osebe, ki so bile v stiku z bolnikom v roku 48 ur pred pojavom simptomov oz. 48 ur pred potrditvijo okužbe pri asimptomatskih osebah) in to informacijo posreduje specialistu medicine dela
- skupaj določijo tudi **ostale stike** znotraj organizacije
- delavce z visoko rizičnim stikom, se takoj, v kolikor je to mogoče, napoti na **delo od doma** oz. v sodelovanje z izvajalcem medicine dela **organizira delovne procese tako, da prenos okužbe ni možen** (to vključuje tudi prihod na delo in iz dela domov)
- ostali visoko rizični stiki **ostanejo doma v karanteni**

1. POSTOPANJE V PRIMERU RIZIČNIH STIKOV

Protokol MZ z dne 23.10.2020 za obvladovanje širjenja okužbe na DM:

- izvajalec medicine dela vsem visoko rizičnim stikom posreduje navodila NIJZ za karanteno na domu
- ostali delavci, ki so bili **v stiku z okuženim**, vendar ne sodijo med visoko rizične stike, **lahko nadaljujejo z delom, če je mogoče dosledno upoštevati vse higienske ukrepe** za preprečevanje prenosa virusa v organizaciji (fizično distanco, dosledno nošenje mask, umivanje in razkuževanje rok in delovnih površin, malicanje zunaj skupnih prostorov,)
- če pa **je le mogoče**, naj se vsem delavcem, ne le visoko rizičnim tesnim stikom, **omogoči delo na domu**

1. POSTOPANJE V PRIMERU RIZIČNIH STIKOV

Protokol MZ z dne 23.10.2020 za obvladovanje širjenja okužbe:

- **zaposleni**, ki je **imel visoko rizični stik zunaj delovnega mesta** (npr. stik z osebo v istem gospodinjstvu, ki je okužena) ali je dobil obvestilo **preko aplikacije #OstaniZdrav, obvesti o tem delodajalca**
- delodajalec, **v sodelovanju z izvajalcem medicine dela**, določi, ali bo delavec opravljal delo od doma ali na drug varen način, ali pa bo takoj ostal v karanteni na domu

1. POSTOPANJE V PRIMERU RIZIČNIH STIKOV

Navodila MDDSZ z dne 23.10.2020 glede odrejanja karantene na domu:

- če **zaposleni ostane v karanteni** na domu (zaradi visoko rizičnega stika na delovnem mestu ali zunaj delovnega mesta), bo delodajalec v sodelovanju z medicino dela to informacijo **posredoval NIJZ**
- posreduje se imena, stalno oz. začasno prebivališče in elektronski naslov zaposlenega (potrebna je predhodna privolitev)
- NIJZ bo zaposlenim iz seznama v roku **72 ur poslal potrdilo o napotitvi v karanteno na domu** (po navadni ali elektronski pošti), kar služi za uveljavljanja nadomestila pri delodajalcu in kot dokazilo za uveljavljanje povračila delodajalca po PKP5

1. POSTOPANJE V PRIMERU RIZIČNIH STIKOV

Navodila MDDSZ z dne 23.10.2020 glede odrejanja karantene na domu:

- zaposleni pri manjših delodajalcih, ki še niso uspeli vzpostaviti sodelovanja z medicino dela – zaposleni o visoko rizičnih stikih obveščajo **izbranega osebnega zdravnika**
- izbrani zdravnik presodi, ali je dejansko šlo za visoko rizični stik
- v primeru visoko rizičnega stika izbrani zdravnik **NIJZ poda predlog za izdajo potrdila o napotitvi v karanteno na domu**
- NIJZ zaposlenemu po navadni ali elektronski pošti **v roku 72 ur** pošlje potrdilo o napotitvi v karanteno na domu
- potrdilo služi za uveljavljanja nadomestila pri delodajalcu in kot dokazilo za uveljavljanje povračila delodajalca po PKP5

1. OBVEZNOSTI DELODAJALCA

- v obdobju prejemanja povračil izplačanih nadomestil plače, mora delavcem **izplačevati neto nadomestila** plače in **poravnovati prispevke** za obvezna socialna zavarovanja

VRAČANJE PREJETIH SREDSTEV

- delodajalec mora v celoti vrniti prejeta sredstva, če krši zgoraj navedeno obveznost

1. POSTOPEK IN NAČIN UVELJAVLJANJA SUBVENCIE

- potrebna je oddaja vloge v **elektronski obliki pri Zavodu RS za zaposlovanje** (preko Portala za delodajalce)
- vloga mora biti pravočasna: oddana v roku **8 dni po pričetku odsotnosti** delavca
- če delodajalec uveljavlja pravico za čas pred uveljavitvijo zakona: rok **8 dni od uveljavitve zakona, torej do 1.11.2020**
- oddate lahko tudi **nepopolno vlogo**, če ne razpolagate z vsemi dokazili in jo **kasneje dopolnite**
- vlogo je v navedenem roku za vse primere odrejene karantene, ko je odločba izdana do 31.12.2020, mogoče vložiti **do 31.12.2020**

1. POSTOPEK IN NAČIN UVELJAVLJANJA SUBVENCije

- zavod odloči o vlogi po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek (v 1 mesecu od oddaje popolne vloge)
- na podlagi odločbe o priznanju pravice, se sklene **pogodba** o povračilu izplačanih nadomestil plače

V primeru višje sile se vlogi priloži:

- **izjavo delavca** o obstoju okoliščin, ki vplivajo na nastanek višje sile

1. POSTOPEK IN NAČIN UVELJAVLJANJA SUBVENCije

V primeru karantene se vlogi priloži:

- **kopijo odločbe o odreditvi karantene** ministra, pristojnega za zdravje ali od njega pooblaščenega osebe oz. drug ustrezen dokument (potrdilo o napotitvi v karanteno)
- **izjavo**, iz katere izhaja, da za delavca **ni mogoče organizirati dela na domu**
- v primeru odreditve karantene zaradi odhoda v državo, ki je na rdečem seznamu, iz upravičenih osebnih okoliščin: **izjavo delavca o obstoju osebnih okoliščin**

1. KAZENSKKE DOLOČBE

- z globo **od 3.000 do 20.000 EUR** se kaznuje delodajalec:
 1. ki izplača nadomestila plače v nasprotju z zakonom
 2. ne omogoči administrativnega in finančnega nadzora
- z globo **od 1.500 do 8.000 EUR** se kaznuje **manjši delodajalec** (zaposluje 10 ali manj delavcev)
- z globo **od 450 do 2.000 EUR** se kaznuje **odgovorna oseba** delodajalca
- z globo **od 450 do 1.200 EUR** se kaznuje **delodajalec posameznik**

2. ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI

- delavec je lahko odsoten z dela zaradi bolezni, brez potrdila o upravičeni zadržanosti od dela do 3 zaporedne delovni dni v kosu
- pravico lahko koristi največ enkrat v koledarskem letu **od uveljavitve zakona, torej od 24.10.2020 do 31.12.2020**, Vlada pa lahko s sklepom ukrep **podaljša še največ za 6 mesecev**
- izplačevalec nadomestila je delodajalec, nadomestilo se **refundira** iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja v breme proračuna
- pri obračunu se uporabi **urna osnova za nadomestilo v breme delodajalca**, izračunana na podlagi plače delavca iz obdobja, kot je določeno po ZDR-1 (137. člen)
- odmerni odstotek je enak kot v primeru delavčeve odsotnosti z dela do 30 delovnih dni zaradi bolezni (**80%**)

2. ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI

- zahtevo se vloži **v elektronski obliki** pri **ZZZS**, najpozneje v **3 mesecih** po preteku ukrepa, torej **do 31.3.2021** (če ukrep ne bo podaljšan s sklepom Vlade)
- če je v postopku refundacije ugotovljeno, da je bil zavarovancu za isto obdobje kratkotrajne odsotnosti z dela zaradi bolezni izdan eBOL, ZZZS refundacije ne izvede (izjema je naknadna stornacija eBOL)
- zahtevki za refundacijo lahko **vložijo vsi delodajalci**, tudi posredni in neposredni uporabniki proračuna države ali občine
- zahtevki se vložijo v obliki Excel ali PDF datoteke, kot razlog zadržanosti se označi št. **13 „bolezen-3 dni“**
- za to vrsto odsotnosti se ne izdaja bolniškega lista, prav tako se k zahtevku za refundacijo ne prilaga obvestila zavarovanca (delavca) o nastopu kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni
- ZZZS povrne nadomestilo **v 60 dneh po predložitvi** zahteve

2. ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI

- delavec mora **prvi dan** odsotnosti o njej **pisno ali elektronsko obvestiti** delodajalca na podlagi lastne ocene, da zaradi prisotnosti bolezni ne zmore opravljati dela
- delavec ne kliče oz. ne uveljavlja bolniškega staleža pri izbranem zdravniku, saj **podlaga za izplačilo** ni bolniški list, temveč **obvestilo delodajalcu**
- v času odsotnosti delavec **ne sme opravljati pridobitne dejavnosti** ali **odpotovati izven kraja svojega bivanja** – v nasprotnem primeru delodajalec delavcu ne izplača nadomestila v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, lahko pa presoja tudi uporabo delovnopравниh sankcij
- če ZZZS ob ali po refundaciji nadomestila delodajalcu ugotovi, da je delavec opravljal pridobitno dejavnost ali se gibal izven kraja svojega prebivanja, **ZZZS zahteva vračilo izplačanega nadomestila** (od zavarovanca)

2. ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI

- če delavec tudi po preteku tretjega dne odsotnosti meni, da še nadalje ni zmožen za opravljanje svojega dela, **nemudoma obvesti izbranega osebnega zdravnika**, ki presodi, ali so pri njem še nadalje podani razlogi za odsotnost od dela
- če izbrani osebni zdravnik pri delavcu ugotovi, da je ta tudi po poteku obdobja (3 dni) še nadalje neprekinjeno začasno odsoten z dela zaradi bolezni ali poškodbe, se šteje, da v tem primeru pravica do enkratne kratkotrajne odsotnosti zaradi bolezni **ni izkoriščena**
- tako ugotovljena začasna zadržanost od dela **velja za naprej in za nazaj**, za celotno obdobje kratkotrajne odsotnosti z dela zaradi bolezni (v tem primeru se glede povračila nadomestila uporabijo določbe ZDR-1 in ZZVZZ)

2. ODSOTNOST Z DELA ZARADI BOLEZNI

- izbrani osebni zdravnik v takšnem primeru za celotno obdobje odsotnosti **izda elektronski bolniški list**, na katerem kot **prvi dan zadržanosti** od dela označi dan, ko je **delavec delodajalcu sporočil odsotnost od dela**
- osebni zdravnik sam opredeli razlog zadržanosti za celotno obdobje, pri čemer ni nujno, da je razlog „bolezen“, lahko je katerikoli razlog
- šteje se, da je pravica **izkoriščena** tudi v primeru, ko je delavec odsoten manj kot 3 zaporedne delovne dni

3. DAVČNA OBRAVNAVA TESTIRANJ DELAVCEV NA SARS-CoV-2

- plačila delodajalca za testiranje delavcev na SARS-CoV-2, na katera jih napoti delodajalec, se **ne štejejo za boniteto**
- ukrep velja **do 30.6.2021**
- Vlada lahko ukrep podaljša še za **6 mesecev**

4. PODALJŠANJE UKREPA DELNEGA SUBVENCIONIRANJA SKRAJŠANJA POLNEGA DELOVNEGA ČASA

- Vlada lahko ukrep delnega subvencioniranja skrajšanja polnega delovnega časa s sklepom podaljša za obdobje **6 mesecev**, vendar **ne dlje kot do 30.6.2021**

HVALA ZA POZORNOST

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
Celovška 71, 1000 Ljubljana

www.zdops.si
info@zdops.si